

MD-2009, mun. Chișinău, str. M.Cebotari, 2
www.cnej.gov.md; e-mail: cnej@justice.gov.md
tel: 238 705, 238 422, fax: 238 422

MD-2009, мун. Кишинэу, ул. М. Чеботарь, 2
www.cnej.gov.md; e-mail: cnej@justice.gov.md
тел. 238 705, 238 422, факс 238 422

**Aprobat
de Consiliul Metodico-științific de pe lângă CNEJ
prin Proces verbal nr.16 din 28.06.2017**

I. Subiectele generale pentru examenul de calificare al experților judiciari (legislație și expertologie)

1. Instituțiile de expertiză judiciară din R. Moldova.
2. Participanții la expertiză judiciară. Competența și obligațiile lor.
3. Noțiunea și cerințele înaintate față de “obiectul expertizei”.
4. Obiectele expertizei judiciare. Clasificarea lor.
5. Noțiune de cunoștințe speciale în procesul judiciar.
6. Identificarea și diagnosticarea criminalistică. Noțiuni, etape, principii.
7. Condițiile legale care exclud participarea persoanei în calitate de expert.
8. Drepturile și obligațiile expertului.
9. Noțiunea de expert și cerințele înaintate față de el.
10. Noțiunea și specificul expertizei complexe și a celei efectuate în comisie.
11. Esența și particularitățile numirii și efectuării expertizei în comisie.
12. Esența și particularitățile numirii și efectuării expertizei complexe.
13. Esența și particularitățile numirii și efectuării expertizei suplimentare.
14. Esența și particularitățile numirii și efectuării expertizei repetate.
15. Clasificarea expertizelor judiciare.
16. Noțiuni despre metodica generală de efectuare a expertizelor judiciare.
17. Metodicele tip și metodicele speciale. Caracteristicile și structura lor.
18. Expertiza judiciară cu multe obiecte, particularitățile metodicii de efectuare a expertizelor cu multe obiecte.
19. Premisele ordonării expertizei.
20. Noțiunea și caracteristica concluziilor expertului.
21. Sarcinile și metodica expertizei judiciare.
22. Noțiunea, obiectul și specificul expertizei judiciare.

23. Cerințe generale procesuale referitoare la numirea expertizei.
24. Caracteristica și structura ordonanței de numire a expertizei.
25. Limitele competenței și îndatoririle persoanelor ce numesc expertiza.
26. Drepturile și obligațiile învinuitului ca subiect al expertizei judiciare.
27. Condițiile legale care exclud participarea persoanei în calitate de expert.
28. Cerințele generale procesuale referitoare la numirea expertizei.
29. Aprecierea concluziilor expertului.
30. Audierea expertului în cadrul dezbaterilor judiciare.
31. Audierea expertului în cadrul cercetării prealabile.
32. Părțile componente ale raportului de expertiză.
33. Concluziile expertului ca sursă de probă.
34. Efectuarea expertizei în afara instituțiilor de expertiză.
35. Efectuarea expertizei în cadrul instituțiilor de expertiză.
36. Numirea expertizei în cazurile civile.
37. Numirea expertizei în cadrul dezbaterilor judiciare (pe dosare penale).
38. Numirea expertizei în cadrul procesului penal.
39. Cerințe generale referitoare la numirea expertizei.
40. Caracteristica și structura ordonanței de numire a expertizei.
41. Limitele competenței și îndatoririlor persoanelor ce numesc expertiza.
42. Noțiunea și specificul expertizei complexe și a celei efectuate în comisie.
43. Cerințele față de limbaj la întocmirea raportului de expertiză.
44. Argumentarea științifică în expertiza judiciară. Tipurile de argumentări ale concluziilor.
45. Stagiul profesional și calificarea experților judiciari
46. Păstrarea rapoartelor de expertiză,
47. Accesul la informație, confidențialitatea informației în cadrul efectuării expertizei judiciare
48. Pregătirea profesională, evaluarea performanțelor experților judiciari
49. Normele privind birourile de expertiză judiciară
50. Sesizările privind activitatea expertului judiciar și examinarea sesizărilor.
51. Principiile de activitate în domeniul expertizei judiciare.

I. Subiectele pentru examenul de calificare la specialitatea de expertiză, cod 6.01 - Expertiza tehnică a documentelor

1. Identificarea criminalistică și diagnostică.
  - 1.1. Premisele științifice ale identificării.
  - 1.2. Obiectul, subiectul și formele identificării. Diagnosticarea criminalistică. Etapele.”
  - 1.3. Noțiunea și clasificarea caracteristicilor de identificare.

- 1.4. Etapele și metodele identificării. Diagnostica criminalistică.
2. Introducerea în obiectul „Expertiza tehnică a documentelor”.
  - 2.1. Scurt istoric despre dezvoltarea expertizei tehnice a documentelor.
  - 2.2. Noțiunea expertizei tehnice a recuzitelor documentelor.
  - 2.3. Sarcinile expertizei tehnice a documentelor. Sarcinile de diagnostică și de identificare.
  - 2.4. Caracteristica obiectelor expertizei tehnice a documentelor. Documentul și recuzitele lui.
  - 2.5. Regulile de manipulare cu documentele-probe materiale.
  - 2.6. Importanța expertizei tehnice a documentelor în activitatea de investigație operativă, de urmărire penală și administrativă a organelor afacerilor interne.
3. Expertiza blanchetelor documentelor.
  - 3.1 Date despre imprimarea poligrafică.
  - 3.2 Noțiunea și mijloacele de poligrafie. Tipurile principale ale formelor de tipar: înaltă, adâncă, ofset, serigrafie.
  - 3.3 Metodica cercetării criminalistice a blanchetelor documentelor. Examinarea prealabilă, separată și comparativă.
  - 3.4 Mijloacele și metodele tehnico-științifice folosite la efectuarea expertizei.
  - 3.5 Aprecierea rezultatelor cercetării. Întocmirea concluziilor și întocmirea planșelor fotografice.
  - 3.6 Cele mai răspândite metode de falsificare a documentelor și indicii, ce denotă falsificarea lor.
4. Expertiza impresiunilor de ștampilă.
  - 4.1 Noțiunea și tipurile ștampilelor.
  - 4.2 Date despre tehnologia de confecționare a lor. Indicii ștampilelor confecționate în conformitate cu normele tehnologice.
  - 4.3 Metodele falsificării ștampilelor și impresiunii lor. Indicii, care indică falsificarea lor.
  - 4.4 Metodica de cercetare a impresiunilor de ștampilă, întrebările care rezolvă expertiza impresiunilor de ștampilă.
  - 4.5 Mijloacele și metodele tehnice, folosite la cercetarea impresiunilor de ștampilă.
  - 4.6 Întocmirea concluziilor și întocmirea planșelor fotografice.
5. Expertiza textelor dactilografiate.
  - 5.1 Informație generală despre construcția mașinilor de scris.
  - 5.2 Caracteristicile identificatoare ale mașinilor de scris, care se reflectă în textele dactilografiate.
  - 5.3 Întrebările rezolvate de expertiza textelor dactilografiate. Unele întrebări diagnostice și de situație în cercetarea textelor dactilografiate.
  - 5.4 Metodica identificării mașinilor dactilografice după textul dactilografiat.
  - 5.5 Stabilirea apartenenței de grupă ale mașinilor de dactilografiat în căutarea acestora după textul dacti- lografic.
  - 5.6 Întocmirea concluziilor, întocmirea planșelor fotografice.
6. Bazele expertizei tehnice a documentelor, executate cu utilizarea mijloacelor poligrafice și tehnicii de birou.

- 6.1. Particularitățile și clasificarea imprimantelor și altor utilaje de birou, care prezintă importanță din punct de vedere criminalistice.
- 6.2. Examinarea documentelor executate cu imprimante și altă tehnică de birou la desfășurarea acțiunilor de urmărire penală și măsurilor speciale de investigații.
7. Expertiza documentelor cu scopul stabilirii modificărilor parțiale ale conținutului lor inițial.
  - 7.1 Noțiunea și metodele modificărilor parțiale a documentelor.
  - 7.2 Cercetarea documentelor, modificate prin nimicirea parțială a înscrierilor. Semnele, ce indică ștergerea, decuparea, spălarea.
  - 7.3 Cercetarea documentelor, modificate prin adăugarea și transformarea semnelor. Schimbul unor părți ale documentelor.
  - 7.4 Metodica cercetării documentelor cu conținut inițial schimbat. Procedeele și metodele depistării indicilor modificării conținutului inițial ale documentului.
  - 7.5 Executarea rapoartelor de expertiză și îndeplinirii planșelor fotografice.
8. Stabilirea conținutului documentelor.
  - 8.1 Cercetarea textelor documentelor greu de citit și neclare (slab vizibile): acoperite (vopsite, șterse) sau textelor decolorate; textelor, formate din hașuri apăsate sau formate prin hîrtia indigo; decolorate sub acțiunea temperaturilor înalte.
  - 8.2 Restabilirea documentelor rupte, boțite, arse etc. Depistarea scrisului mascat și înscrierilor cifrate.
  - 8.3 Metodica expertizei la stabilirea conținutului documentelor.
  - 8.4 Metodele fotografice, fizice, chimice și alte, folosite la citirea textelor neclare (slab vizibile).
  - 8.5 Regulile de comportate cu astfel de documente.
  - 8.6 Executarea raportului de expertiză și întocmirea planșelor fotografice.
9. Expertiza tehnico-criminalistică a semnăturilor.
  - 9.1. Noțiuneași metodele falsificării tehnice a semnăturilor. Indicii, care arată falsificarea lor. Întrebările rezolvate de expertiză.
  - 9.2. Metodica expertizei tehnico-criminalistice a semnăturilor. Mijloacele și metodele tehnico-științifice de cercetare în razele spectrului invizibil; metodele fotografice a stabilirii și fixării falsului semnăturilor. Întocmirea concluziilor, îndeplinirea tabelelor fotografice.
10. Scopurile examinării de diagnostică criminalistică;
11. Reproducerea falsului executat prin copiere;
12. Elemente care atestă falsul executat prin copiere cu ajutorul hârtiei copiative

Lista subiectelor pentru sarcini practice la examenul de calificare pentru specialitatea de expertiză, cod 6.01

Subiectul nr.1 Identificarea metodei de imprimare a textelor.

Se prezintă două texte imprimate pe file albe din hârtie, examenatul determină metoda tiparului și înscrie în formular răspunsul.

Subiectul nr.2 Identificarea metodei de executare a semnăturilor.

Se prezintă două semnături pe file albe din hârtie, examenatul determină metoda de executare și înscrie în formular răspunsul.

Subiectul nr.3 Identificarea corespunderii documentelor (tipizate) cu elemente de protecție celor autentice.

Se prezintă trei bancnote de același tip de valută, în set una este autentică, examenatul determină care bancnotă corespunde /nu corespunde și înscrie în formular răspunsul.

II. Subiecte pentru examenul de calificare la specialitățile

Cod:23.01. Expertiza cadavrelor și părților de cadavre umane

Cod:24.01. Expertiza persoanelor

Cod:25.01. Expertiza în baza documentelor, în limita competenței specialității de expertiză medicolegală a cadavrelor, persoanelor și obiectelor biologice de origine umană

1. Tanatologia medico-legală generală. Caracteristica stărilor terminale, dinamica și tabloul morfopatologic. Semiologia tanatologică (necropsia): semnele morții și modificările cadaverice. Manifestările postvitale. Tanatocronologia – metode în aprecierea vechimii morții.
2. Expertiza medico-legală privind cadavrele. Cercetarea cadavrului la locul faptei. Depistarea și recolectarea probelor de origine biologică. Principii de bază și metodologia generală în efectuarea necropsiilor medico-legale, metodele tehnice generale și specifice. Redactarea certificatului medical constatator de deces. Criteriile de examinare. Principii de bază în redactarea raportului de expertiză medico-legală a cadavrului. Metodologia și particularitățile necropsiei cadavrelor persoanelor neidentificate, dezmembrate, scheletate, exhumate. Probleme medico-legale privind autopsia cadavrelor persoanelor decedate în instituțiile medicale. Examenul medico-legal al cadavrelor de nou-născuți. Pruncuciderea.
3. Moartea subită – aspecte medico-legale. Generalități, particularități de necropsie, examenele de laborator, redactarea raportului. Moartea subită la adulți și la copii.
4. Traumatologia medico-legală. Traumatologie mecanică. Probleme generale de traumatologie mecanică. Leziuni produse prin obiecte contondente, ascuțite și de omul neînarmat. Traumatismele cranio-cerebrale, vertebro-medulare, buco-maxilo-faciale, otorino-laringiene, ale globului ocular și orbitei, toracice, abdominale, membrelor. Leziuni produse prin cădere de pe același plan și de la înălțime (precipitarea).
5. Accidentele de trafic. Trauma auto, produsă de tren, tractor, motociclete, aviotrauma. Trauma produsă în transport aerian și alte mijloace de transport.

6. Leziuni produse prin arme de foc și explozii. Leziuni produse prin glonț. Leziuni produse prin arme de vânătoare, arme de menire specială, arme de construcție proprie și prin explozii.
7. Asfixiile mecanice. Asfixii mecanice prin comprimare. Asfixii prin ocluzie și prin neajuns de oxigen în mediul înconjurător. Asfixii prin înec. Moartea în apă.
8. Leziuni și moartea prin agenți fizici. Traume hipertermice. Traume hipotermice. Traume prin electrocutare, modificarea presiunii atmosferice și radiații ionizante.
9. Toxicologia medico-legală. Toxicologia medico-legală generală. Noțiuni generale în expertiza medico-legală a intoxicațiilor și principii de diagnosticare. Intoxicații cu toxice corozive și distructive. Intoxicații cu toxice hematice și funcționale. Intoxicații cu alcool etilic. Intoxicații cu substanțe tehnice. Intoxicații cu medicamente, narcotice și pesticide. Intoxicații cu venin de animale, insecte, cu plante și intoxicații alimentare.
10. Expertiza medico-legală a persoanelor. Principii generale și metodica expertizei medicolegale a persoanelor. Noțiuni generale de apreciere medico-legală a gravității vătămării corporale. Vătămare gravă a integrității corporale, periculoasă pentru viață. Vătămare gravă calificată în baza consecințelor neprimejdioase pentru viață. Vătămări medii și ușoare. Vătămare neînsemnată. Expertiza aprecierii gradului de gravitate al vătămării corporale la persoane cu maladii preexistente. Expertiza persoanelor cu traumatisme cranio-cerebrale și vertebro-medulare. Expertiza medico-legală a capacității de muncă, stării sănătății, vârstei.
11. Sexologia medico-legală. Probleme medico-legale ale diagnosticului de sex, maturitate sexuală, sterilitate. Deflorarea și violența sexuală – violul, perversiunile sexuale.
12. Obstetrica și ginecologia medico-legală. Sarcina, nașterea și cercetarea datei concepției în expertiza medico-legală. Avortul în expertiza medico-legală.
13. Aspecte medico-legale ale torturii. Expertiza medico-legală a victimelor torturii. Principiile examinării victimelor torturii fizice, psihice, etc. Aspecte psihologice ale comunicării cu victimele torturii.

Lista subiectelor pentru sarcini practice la examenul de calificare pentru specialitatea de expertiză – 23.01. Expertiza cadavrelor și părților de cadavre umane

SPEȚĂ Nr.1

Se prezintă extras din raportul de expertiză medico-legală a cadavrului cu leziuni prin arma de foc, însoțit de două întrebări înaintate de organul de urmărire penală. Examinatul soluționează problemele propuse și înscrie în formular răspunsul argumentat.

SPEȚĂ Nr.2

Se prezintă extras din raportul de expertiză medico-legală a cadavrului cu semne morfologice de asfixie mecanică, însoțit de trei întrebări ce țin de stabilirea diagnosticului și probele necesare pentru acesta. Examinatul soluționează problemele propuse și înscrie în formular răspunsul argumentat.

SPEȚĂ Nr.3

Se prezintă extras din raportul de expertiză medico-legală a cadavrului unei persoane decedate în urma intoxicației, însoțit de două întrebări ce țin de stabilirea diagnosticului. Examinatul soluționează problemele propuse și înscrie în formular răspunsul argumentat.

Lista subiectelor pentru sarcini practice la examenul de calificare pentru specialitatea de expertiză – 24.01. Expertiza persoanelor

SPEȚĂ Nr.1

Se prezintă extras din raportul de expertiză medico-legală a persoanei cu leziuni corporale produse în urma acțiunii unui obiect contondent, ce conține circumstanțele și datele obiective. Sarcina constă în aprecierea gravității vătămării corporale. Examinatul soluționează problemă propusă și înscrie în formular răspunsul argumentat.

SPEȚĂ Nr.2

Se prezintă extras din raportul de expertiză medico-legală a persoanei cu leziuni corporale produse în urma acțiunii unui obiect ascuțit, ce conține circumstanțele și datele din documente medicale. Sarcina constă în aprecierea gravității vătămării corporale. Examinatul soluționează problemă propusă și înscrie în formular răspunsul argumentat.

SPEȚĂ Nr.3

Se prezintă extras din raportul de expertiză medico-legală a persoanei cu leziuni corporale produse în urma unui accident rutier, ce conține circumstanțele și datele din documente medicale. Sarcina constă în aprecierea gravității vătămării corporale. Examinatul soluționează problemă propusă și înscrie în formular răspunsul argumentat.

Lista subiectelor pentru sarcini practice la examenul de calificare pentru specialitatea de expertiză – 25.01 Expertiza în baza documentelor, în limita competenței specialității de expertiză medico-legală a cadavrelor, persoanelor și obiectelor biologice de origine umană

SPEȚĂ Nr.1

Se prezintă extras din raportul de expertiză medico-legală a persoanei cu leziuni corporale produse în urma acțiunii unui obiect contondent, ce conține atât rezultatele examenului medico-legal, cât și datele documentelor medicale. Sarcina constă în aprecierea gravității vătămării corporale. Examinatul soluționează problemă propusă și înscrie în formular răspunsul argumentat.

SPEȚĂ Nr.2

Se prezintă extras din raportul de expertiză medico-legală a persoanei cu leziuni corporale produse în urma acțiunii unui obiect ascuțit, ce conține datele din documente medicale. Sarcina constă în aprecierea gravității vătămării corporale și a obiectului vulnerant. Examinatul soluționează problemă propusă și înscrie în formular răspunsul argumentat.

SPEȚĂ Nr.3

Se prezintă extras din raportul de expertiză medico-legală a persoanei cu leziuni corporale produse în urma acțiunii unui obiect ascuțit, ce conține datele din documente medicale. Sarcina constă în aprecierea gravității vătămării corporale. Examinatul soluționează problemă propusă și înscrie în formular răspunsul argumentat.

Sfârșitul documentului